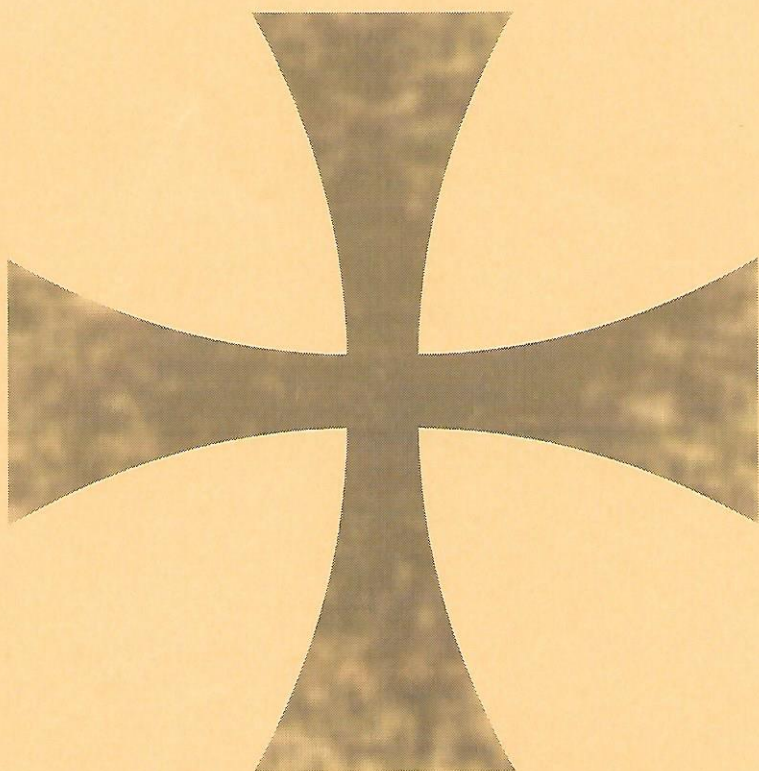

PARIZSKÝ
KAV

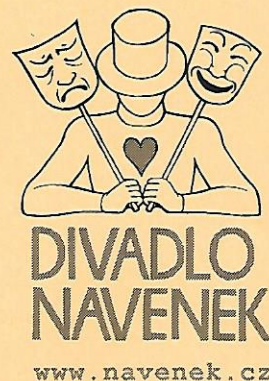
Hraji:
FILIP IV. Miroslav Nyklíček jako host
VILÉM Z NOGARETU Pavel Šindelář
FRANTIŠEK Jiří Nebeský

Režie: Jan Losenický

Realizace scény: Jiří Fiala
Zdeněk Bareš

Kostýmy: Ríta Totzauerová

Nahrávky: Martin Štíl
Jan Mířota
herci divadla Navenek

O AUTOROVÍ

Oldřich Daněk (16. ledna 1927 Ostrava – 3. září 2000 Praha), byl český dramatik, spisovatel, režisér a scenárista. Po maturitě na ostravském gymnáziu vystudoval pražskou DAMU v letech 1946–1950. Ještě při studiu, od roku 1945, působil také jako herec ostravského Divadla Petra Bezruče. Po studiu se stal režisérem Klicperova divadla v Hradci Králové, kde působil až do konce roku 1953. Od roku 1954 byl umělecký šéf činohry i režisér Divadla F. X. Šaldy v Liberci. V závěru života spolupracoval zejména s pražským Vinohradským divadlem. Roku 1957 začal spolupracovat s Filmovým studiem Barrandov, nejprve jako scenárista, později i jako režisér Československého filmu. Působil i v Československém rozhlasu. Od roku 1973 byl spisovatelem z povolání. Ve své dramatické tvorbě se inspiroval epickým divadlem Bertolta Brechta. Z mnoha dramatických textů jmenujme např. *Válka vypukne po přestávce*, *Dva na koni*, *jeden na oslu*, rozhlasový *Dialog s doprovodem děl* nebo scénář k seriálu *Byl jednou jeden dům* (s Janem Otčenáškem)

O HŘE

Jednoaktovka podle televizního scénáře Oldřicha Daňky nás zavede do roku 1310 v Paříži. Den před popravou 54 templářů navštíví tehdejšího francouzského panovníka Filipa IV. Sličného a jeho královského rádce Viléma z Nogaretu nezvaný host. Král před několika lety vyhnal z Francie všechny židy. Nalezl si nové, jako si každá doba nalezne ty své. Těžko hledají obhájce. A když se nějaký najde, má naději na spravedlnost?

SLOVO REŽISÉRA

Pařížský kat byl první ze dvou částí tzv. *Malých tragedií u příležitosti upalování kačírů*, které napsal Oldřich Daněk v době pražského jara pro televizní zpracování. Tentokrát zařadilo divadlo Navenek po řadě komedií a několika absurdních dramát do repertoáru vážnou hru, u níž se nikdo nejen nezasměje, ale zřejmě ani nepousměje. Černobílост světa, kde i ti černí i ti bílí potřebují nějaké šedé krysy, na které by mohly svést vlastní neúspěchy – tak by se možná dal shrnout námět hry, aniž bych dopředu prozrazoval konkrétní zápletku. Přestože jde o text v konturách středověku, jeho téma je natolik nadčasové, že se na scéně nedržíme doby, ale snažíme se naopak o propojení časové roviny, do níž je postavami a kontextem vsazena, s dobou naší. O tom, jak se nám to povedlo a jestli hra v našem provedení má dnešní době co předat, nechť rozhodnou diváci.

VZNIK TEMPLÁŘŮ

„Starí dějepisci praví, že někteří šlechtění muži, zbožní, moudří a stateční v boji, se kdysi dávno zaslíbili Bohu. Sebe a své rytířstvo mu zasvětili poté, co si Godefroy, vznešený vévoda z Lotrinska, podmanil Jeruzalémské království a dobyl Svatou zemi. A jelikož ti to zbožní a šlechtění rytíři viděli, že se s křesťanskými poutníky, kteří z oddanosti navštívili památná a posvátná místa v Jeruzalémě, špatně zacházelo, že je přepadávali a okrádali Turci a Saraceni, tak se výše zmínění šlechtění a zbožní muži, pobývající tehdy v Jeruzalémě, rozhodli z vlastní vůle chránit křesťanské poutníky, kteří navštívili Svaté město a jeho okolí, a pomáhat jim... Těchto zbožných a šlechtitných mužů nebylo zpočátku mnoho. Dobrovolně žili v chudobě a poslouchali svého mistra. Jejich domem byl nejprve portikus, tzn. podloubí svatého chrámu v Jeruzalémě. A protože přebývali v podloubí tohoto chrámu, časem převzali jeho jméno a začali se nazývat rytíři chrámu čili templáři. A poněvadž mnozí z nich vykonávali milosrdné a zbožné skutky, začali na svých satech nosit bílý plášť. Jejich způsob života jim prostřednictvím řehole uložil Honorius, tehdejší římský papež. Tito rytíři, kteří oblekali bílý plášť, získali výsadu nosit na něm červený kříž, a to od papeže Eugenia, který nahradil papeže Honora. Tento červený kříž dával jasné najevo, že jsou rytíři Ježíše Krista, jejichž jedinou zbraní je kříž, do ruda zbarvený kříž. A zatímco chudoba převládla nad tělesnou rozkoší díky ovládnutí a síle těchto křížáků, jejich ukázněnost, vůle a způsob života jim přinesly rozmach a vzbles, založený na jejich dobrých skutečích a odvaře.“

...
Posléze si ti templáři podrobili brady, města a národy. Začali si dopřávat odpočinek a rytířské činy a bitvy přenechali svým panošům... Jisté je, že zatímco svatost templářů slábla, jejich moc vzrůstala.“

Giovanni Boccaccio, *De Casibus Virorum Illustrium* (O osudech slavných mužů), 1364

CHRONOLOGIE ZÁNÍKU ŘÁDU

- 1301 papežská bula Unam sanctam – papež má vyšší moc než panovníci
- 1303 francouzský král Filip IV. Sličný zahájil proces s papežem, papež úkladně zavražděn
- 1305 papežem zvolen Francouz Bertrand de Goth jako Klement V.
- 1306 Filip IV. vyhnal Židy z Francie
- 1307 papež vyhlásil vyšetřování templářů, král nechal všechny členy řádu zatknout a vyslýchat na mučidlech, papež jeho jednání odsoudil
- 1308 Filip IV. se setkal s Klementem V. v Poitiers
- 1309 Klement V. se usídlil ve francouzském Avignonu
- 1310 12. května upáleno 54 templářů
- 1311 koncil ve Vienne
- 1312 bula Vox in excelso – zrušení templářského řádu
- 1313 v dubnu zemřel Vilém z Nogaretu
- 1314
- 11. března upálen velmistr templářů Jakub z Molay
- 20. dubna zemřel Klement V.
- 29. listopadu zemřel Filip IV.

